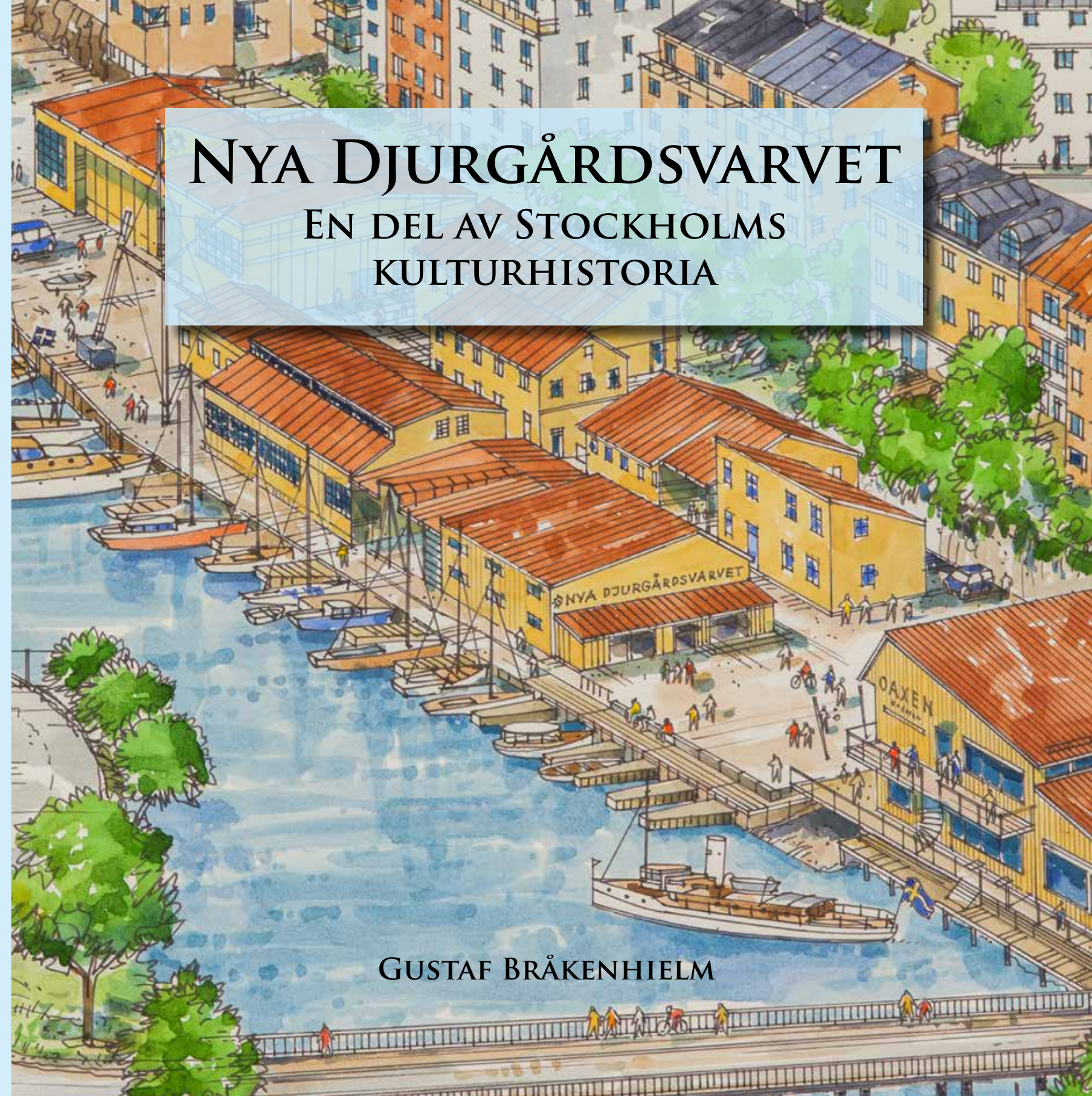

Beckholmsroddarnas logotype. Ett konstverk av roddaren Gunnar Svartengren.

NYA DJURGÅRDSVARVET EN DEL AV STOCKHOLMS KULTURHISTORIA

GUSTAF BRÅKENHIELM

NYA DJURGÅRDSVARVET

EN DEL AV STOCKHOLMS
KULTURHISTORIA

Nya Djurgårdsvarvet

En del av Stockholms kulturhistoria

Utgiven av Förvaltnings AB Nya Varvet på Djurgården
Redaktör: Gustaf Bråkenhielm
Tryck: Åtta 45, 2017

ISBN: 978-91-639-2717-1

Innehåll

Förord 7
Djurgårdsvarvets historia 1712-1980 8
Verksamheter 1980-2006 12
Varvet räddas 14
Stiftelse- och bolagsbildning..... 16
Renoveringsarbetet 18
Varvets entreprenörer 30
Kajerna..... 34
Restaurang Oaxen Krog och Slip 40
Kunglig invigning..... 42
Slutord 46
Referenser 48

Synen vi möttes av vid första varvsbesöket

FÖRORD

För 10 år sedan bildades Förvaltnings AB Nya Varvet på Djurgården, till vardags kallat Nya Djurgårdsvarvet. Renoveringen av det gamla varvsområdet kunde börja till glädje för grannar och besökare. Kriminalfilmarna gick dock miste om de skumma miljöerna som de tidigare använt.

Den omfattande renoveringen är väl värd att beskrivas. Styrelsen gav mig i uppdrag att dokumentera denna och varvets historia, vilket jag nu med stor glädje kan presentera.

För styrelsen i Nya Djurgårdsvarvet.

Stockholm i januari 2017

Gustaf Bråkenhielm

Djurgårdsvarvet och Gröna lund 1928.

DJURGÅRDSVARVETS HISTORIA

De första Djurgårdsvarven

Det har byggts fartyg på Djurgården i flera hundra år. Redan 1712 skapade Johan Lampa, ålderman i byggnadsskrået, en varvsrörelse på det område som nu är Gröna Lund. Under de närmaste decennierna därefter återfinns ett antal ägare där den mest namnkunnige är skeppsbyggmästaren Fredrik af Chapman. På varvet byggdes ett stort antal krigsfartyg inför Gustaf III:s Rysslandsäventyr. Mest bemärkt är kanske den Chapman-ritade skonerten Amphion och kungaslupen Vasaorden som byggdes 1774, senare förstörd i en brand 1921. Där byggdes även ett antal Ostindienfarare - såsom Enigheten, Gustav III, Lovisa Ulrica.

Varvsverksamheten pågick fram till 1863. En del byggnader har behållits sedan varvsverksamheten, särskilt det fina varvskontoret som nu är Gröna Lunds kontor.

Ångslupsbolagets behov av varv

Stockholms Ångslups AB hade bildats år 1863 genom att två av de första ångslupsbolagen i Stockholm, Föreningen och Phoenix, gick ihop. Det slogs därefter samman med ett tredje ångslupsbolag, Unionen, och ägde då 38 ångslupar.

SÅA behövde en central plats för vinteruppläggning av sina slupar och med möjlighet att reparera och underhålla dem och inköpte därför 1868 fastigheten Grönland, en vacker parktomt med ekar och lindar.

Nära kajen vid Beckholmsundet uppförde SÅA 1868 en reparationsverkstad, en upphalningsslip samt en smedja med magasin och boningsrum. Den innehåller nu Skrotens Café. I närheten ordnades också ett bränsleupplag för koks, där Båthallen nu ligger.

Djurgårdsvarvet förstoras

1868 bildades ytterligare ett ångslupsföretag som 1880 gick samman med SÅA, som sedan kom att äga 54 ångslupar och bogserbåtar samt fem pråmar.

Den tidigare utrustningen för att reparera ångslupar räckte nu inte till. År 1884 byggde SÅA därför en maskinverkstad. Där ligger idag Linhult & Jonsdotters Snickeri.

1908 byggdes ett båtskjul där man kunde utföra arbeten på ångsluparna oberoende av väder och vind. På den platsen hittar vi idag restaurang Oaxen Krog och Slip

Familjen Dahlström

När Karl Alvar Dahlström efterträdde sin far som VD för varvet moderniserades det och utökades med bl.a. en 250 tons flytdocka. Därmed kunde varvet börja med en rätt omfattande nybyggnation av fartyg bl.a. tio livräddningskryssare och många livbåtar.

Slutet som ångslupsvarv

På 1950-talet blev det en kraftig nedgång av verksamheten och 1955 övertogs aktierna i SÅA av Enskilda Banken. Rederiet fortsatte med passbåtstrafiken till 1968 och Djurgårdsfärjorna till 1970. Det övertogs därefter av Waxholmsbolaget som senare fick landstinget som ägare. Waxholmsbolaget använde Djurgårdsvarvet som hemmahamn fram till 1980 då de sista ångsluparna lämnade området och flyttade till Blasieholmen.

Vinterförvaring av ångslupar.

VERKSAMHETER PÅ DJURGÅRDSVARVET 1980 – 2006.

När Waxholmsbolaget lämnade varvet 1980 inleddes en period man kan kalla ”den stora oredans tid” med en stor mängd olika verksamheter:

- Nuvarande snickeriet inhyste först Plåtteknik och sedan blev det festlokal under ett par år. Senare blev det inspelningslokal för både Trenter- och Beckfilmer.
- Käki Rauli byggde aluminiumbåtar i Stora Sveasalen.
- I dagens motorverkstad drev Anders Fellman sin verkstad. Några år efter att han flyttat ut startade Johan Linhult sitt första snickeri där.
- Bilförsäljare Bo Radefalk sålde begagnade bilar i elverkstaden.
- Webasto sålde båt- och bilvärmare i ena halvan av Skrotens Café. I den andra hade Stig Fyring en trivsamt ateljé.
- Konstnärerna Harald Lyth, Olle Bonniér och Johan Scott hade sin ateljé i Klubbarnas Klubb. Efter dem kom keramikern Sunna Jonsdotter som nu är stor leverantör till Oaxen Krog och Slip.
- I varvskontorets sammanträdesrum hade konstnären Ulf Lindell sin ateljé.
- I elcentralen drevs under en kort period en spritfabrik.
- Runefalk skötte slipen som var i bruk ända till 1994. Ragnhild som ligger vid Fartygsföreningens ponton var den sista båten på slipen.

- Det reparerades en stor mängd fartyg vid kajen under denna period.
- Det byggdes ett ”vikingaskepp” som under många år trafikerade Stockholms vatten tills det brann upp.
- Svartleffe gjorde entré på varvet och blev snabbt den nye ägaren JM:s tillsyningsman. Han bodde på bogserbåten Burben till sin död 2015. Svartleffe lever dock vidare genom en oändlig mängd historier som bäst kan avnjutas när de presenteras av den fantastiska musikgruppen Svartleffes Kapell.

I början av 2000-talet var alla hyresgäster uppsagda. Det förekom inte mycket ordnad verksamhet på varvet längre. Husen fylldes långsamt med ”bra-att-ha-grejer”, dvs. skräp. Hela varvet var kraftigt nedgången när Kungliga Djurgårdsförvaltningen förvärvade fastigheten 2006.

Hela varvet var kraftigt nedgången när Kungliga Djurgårdsförvaltningen förvärvade fastigheten 2006.

VARVET RÄDDAS

Bostadsplaner

När de sista Vaxholmsbåtarna lämnat övertogs Djurgårdsvarvet 1980 av några fastighetsbolag som alla planerade att bygga exklusiva bostäder på varvsområdet.

De första byggplanerna presenterades 1985 och därmed inleddes motståndet mot planerna från olika håll. De närmaste grannarna på Nordenskiöldsgatan, Kerstin Brunnberg och Torbjörn Vogt bildade en grupp som inriktade sig på politikerna. Dåvarande fastighetsborgarrådet Mats Hulth inbjöds för att på plats se hur man skulle kunna rädda varvet och den marina miljö som funnits där under århundraden och som är en del av Djurgårdsstaden och dess historia. Det ordnades även protestmöten där konstnären Stig Fyring utformade en inbjudan.

Duon vann den första viktiga principiella segern 1987 när Stadsmuseet avstyrkte rivning av de gamla byggnaderna på Djurgårdsvarvet. Uppvaktningsarna hos politikerna och samarbetet med de övriga grupperingarna pågick i princip fram tills 2004.

Föreningen Djurgårdsvarvets Vänner

I början av 1990-talet bildades Föreningen Djurgårdsvarvets Vänner under ledning av eldsjälens Hans Möllerström. Ett förslag för hur Djurgårdsvarvet skulle kunna se ut i framtiden presenterades för Stockholms politiker 1998 under namnet Djurgårdens Sjöstad. Det förslaget var mer inriktad på hantverk och konstnärer men innehöll alla de verksamheter som vi idag har på varvet.

Stadsbyggnadsnämnden valde dock att satsa på bostäder. En avsiktsförklaring om bostadsbyggande på Djurgårdsvarvet skrevs mellan Stockholms stad och JM AB 1999. Samma år beslutades om en detaljplan med inriktning på bostäder.

Beckholmen

Med bostäder på Djurgårdsvarvet skulle varvsverksamheten på Beckholmen komma i fara. Under år 2000 började diskussionerna om hur man skulle kunna rädda Beckholmen. Det var viktigt att rädda Djurgårdsvarvet, även för att kunna bevara Beckholmen. Gunnar Haeger på Kungliga Djurgårdens Förvaltning (KDF) gav Lena Steffner på Stadsbyggnadskontoret (SBK) stöd för att arbeta även med Djurgårdsvarvet. Sedan följde ett hårt arbete under två år med att utarbeta underlag till Stadsbyggnadsnämnden som år 2004 beslutade att avbryta planerna för bostadsbyggande på Djurgårdsvarvet.

I början av år 2001 bildades Stiftelsen Beckholmen som snart övergick i Beckholmens Vänförening. Den ledde kampen för Beckholmen och Djurgårdsvarvet under ordföranden Gustaf Taube och Per Wermelin. En viktig del var utgivningen av boken Beckholmen som producerades av Tomas Hagman och publicerades år 2002.

Räddningen

Ytterligare två års arbete med detaljplanen för ett bevarande av Djurgårdsvarvet krävdes av SBK och KDF som underlag för de avgörande besluten. Den 12 juni 2006 godkände Stockholms Kommunfullmäktige med Py Börjeson som primus motor det avtal som tidigare framförhandlats mellan KDF, Stockholm stad och JM AB. Avtalet innebar att KDF förvärvade kvarteret Grönland av JM AB. KDF tecknade sedan ett hyresavtal med Nya Djurgårdsvarvet.

Varvet var räddat till eftervärlden!

Konstnären Stig Fyrings inbjudan till protestmöte.

STIFTELSE- OCH BOLAGSBILDNING

Den 28/4 2006 bildades Stiftelsen "Nya Djurgårdsvarvet – för träbåtars bevarande" med Kungens Ståthållare Lennart Ahlgren som ordförande och ledamöterna Stephan Tolstoy, Gustaf Taube, Gunnar Haeger, Christer Zetterberg, Christer Salén och Lars Lundqvist.

Vid Kungens sextioårsdag två dagar senare överlämnades stiftelseurkunden till kungen.

Den 25/9 2006 beslutade Stiftelsen att bilda aktiebolaget Nya Djurgårdsvarvet.

Till ordförande valdes Christer Salén, VD Gustaf Bråkenhielm och till ledamöter Gustaf Taube, Richard Kahm, Erik Stubert, Gabriella Jansson, Per Arwidsson och Per Wermelin.

Den 3/10 2006 höll Nya Djurgårdsvarvet sitt första styrelsemöte och de första visionerna tecknades om hur varvet skulle utvecklas i framtiden.

Cirka 10 år och 50 styrelsemöten senare beslöt styrelsen år 2016 att uppdra åt VD att dokumentera de tio åren som Nya Djurgårdsvarvet existerat. Den skriften håller du nu i din hand.

Några ord om Stiftelsens och bolagets funktioner

Stiftelsen äger bolaget Nya Djurgårdsvarvet som arrenderar all mark och alla byggnader på varvet av Kungliga Djurgårdens förvaltning. Bolaget hyr i sin tur ut byggnaderna till varvets entreprenörer som driver sina egna verksamheter.

Stiftelsen disponerar en fond som bland annat har till uppgift att stötta renoveringsprojekt av båtar med historiskt värde, speciellt projekt vilka annars inte skulle kunna genomföras.

Överlämnande av stiftelseurkunden till Kungen

Stiftelseurkunden.

Varvskontoret under renovering 2006

Styrelsemöte på varvskontoret 2016

RENOVERINGS- ARBETET

Varvskontoret

När Kungliga Djurgårdens Förvaltning (KDF) övertog varvet i juni 2006 gjordes en fotoinventering.

I augusti samma år gav byggnadschefen på KDF, Claes Lindgren uppdrag till Knut Åkesson på företaget Ecs-teknik att inventera byggnadsbeståndet.

Alla byggnader befanns vara reparabla och renoveringsprojektet drogs igång med storstädning av varvet. Det behövdes fyra stora containrar för att tömma allt skräp som samlats i lokalerna under årens lopp. bland annat fann vi fyra polisuniformer och pansarbrytande ammunition. Polisen var mycket intresserad av detta fynd bland soporna.

Byggnadsrenoveringen började med det vi idag kallar varvskontoret som var i så dåligt skick att hela byggnaden måste kläs in. Taket och delar av väggarna måste bytas.

Drygt ett år senare kunde inflyttning ske och varvskontoret kunde användas som platskontor för byggprojektet. Samtidigt byggdes moderna personalrum i husets västra del.

När renoveringen började gav KDF tre olika arkitekter i uppdrag att utforma varvsområdet enligt projektets planer.

Slutresultatet blev en blandning av alla tre arkitekternas förslag med huvudambitionen att bevara så mycket som möjligt av det ursprungliga varvet.

Verkstaden

Nästa hus till renovering var den gamla verkstadslokalen närmast Nordenskiöldsgatan.

Den var i ett bedrägligt skick och kunde närmast betraktas som ett Zoo för skadeinsekter.

Där fanns husmask, husbock, hussvamp, mögel, hästmyror, gråsuggor, div. larver mm.

Efter fullständig sanering med avlägsnande av allt

Entrén till snickeriet och kapellmakeriet före och efter

organiskt material och efter dränering renoverades huset. Linhult & Jonsdotters Snickeri blev vår första externa hyresgäst.

Inflyttning skedde 2009. I anslutning till denna byggnad fanns en 40 meter hög skorsten som höll på att ramla omkull. Vi ansåg inte att vi behövde en skorsten med husets nya användning men det ansåg Stadsmuseet. Resultat blev att vi idag antagligen har en av Stockholm dyraste ventilationskanaler i form av en ny skorsten.

Snickeriet före och efter

*Smedjan som blev...
Skrotens Café med ägarna Maria och Josefin*

Smedjan

Sedan följde renovering av den gamla smedjan som var i samma ömkliga skick.

Renoveringen var klar under 2011 och in flyttade Skrotens Café och Skeppshandel, då under namnet Tackel & Tåg. Lokalen en trappa upp i samma hus blev klar ytterligare ett år senare och med Klubbarnas Klubb som hyresgäst.

Kolskjulet som blev båthall

Båthallen

Nu var det dags att bygga den stora båthallen där det gamla kollagret tidigare hade legat. Finansieringen av byggnaden skedde på ett något ovanligt sätt genom en sponsarlunch med Kungen som hedersgäst. Sponsringen lyckades väl och de generösa sponsorernas namn finns att läsa på en skylt utanför varvskontoret. Själva bygget av båthallen skedde under besvärliga förhållanden den snörika vintern 2011. Skicklig projektledare var Färemo Bygg & Produktion AB.

Det tog ett tag innan vi hade en fast hyresgäst i lokalen och under mellantiden renoverades bl.a. Sjöhistoriska Museets Mälar 22:a nummer ett.

Idag renoverar Båthantverkarna vackra träbåtar i halva lokalen. I andra halvan driver Linhult & Jonsdotter ett av Nordens modernaste snickerier med en ny spännande maskinpark.

Sveasalen före och efter

Plåtskjulen

Nästa etapp var att renovera de stora skjulen utefter kajen och det genomfördes 2010/11.

Även dessa hus var i uselt skick och det enda som kunde bevaras var stålstommarna.

Hyresgäster i dessa lokaler är idag El & Marinteknik, Hanson Marin och Maskinservice.

Den sista lokalen att renovera blev vinden ovanför det gamla snickeriet och det gjordes 2014. Dit flyttade ett kapellmakeri.

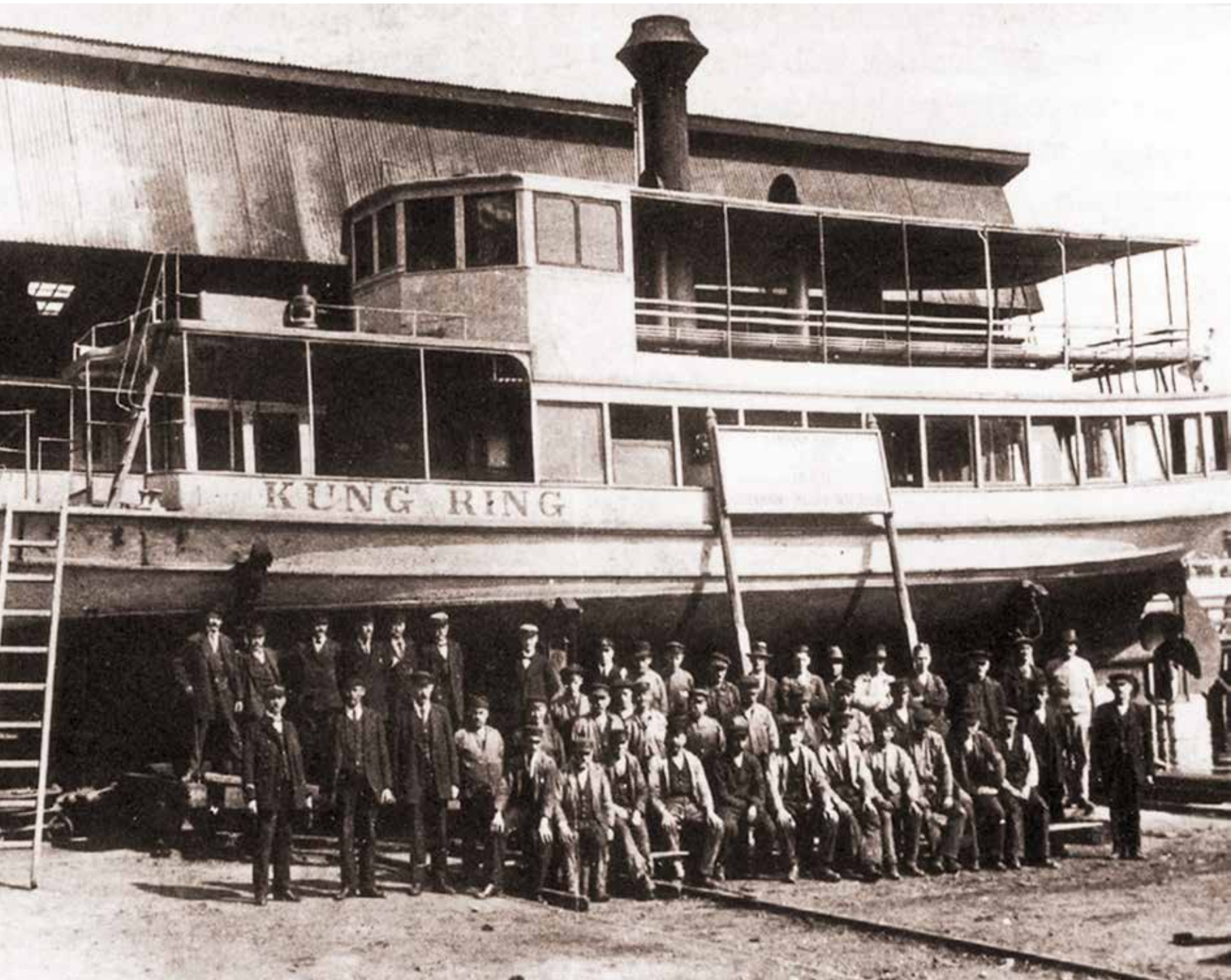
Kajen var i dåligt skick 2006

Kajen

Den drygt 200 meter långa kajen från Beckholmsbron till Gröna lund var även den fullständigt fallfärdig och livsfarlig att beträda. Renoveringen av kajen började först 2009 på grund av alla tillstånd som behövdes för att arbeta i vatten och bottensediment i Beckholmssundet. 2010 var kajen färdig och 2011 fick den sitt elddop som värd för en flerskrovsregatta med 60 båtar .

I anslutning till renoveringen av kajen sanerades all förorenad mark på varvsområdet.

Varvets arbetslag kring förra sekelskiftet.

VARVETS ENTREPRENÖRER

Båthantverkarna

Den mest publikdragande verksamheten förekommer i båthallen där det renoveras träbåtar. Båthantverkarna Mattias Malmros och Johan Nilsson hyr lokalen där de har möjlighet att ta sig an både stora och små projekt. De har lång och bred erfarenhet inom området träbåtar och träfartyg, såväl under segel som framdrivna av motor. Deras breda kontaktnät gör att de kan tillhandahålla renoveringar eller reparationer.

I båthallen finns en besöksläktare där man har utblick över de arbeten som utförs. Båthallen är öppen för besökare när någon av hantverkarna är där.

AB Linhult & Jonsdotter är ett klassiskt snickeri som har tagit klivet in i framtiden med att skaffa sig kompetens inom 3D mätning och cad/cam programmering. Detta ger möjlighet för 5-axlig bearbetning i en Biesse Rover maskin. Snickeriet är, så vitt vi vet, ensamma om denna kompetens inom träbearbetning i Norden

Arbetsuppgifterna är till stora delar inom fartygsinredningar samt utställningar för statens maritima museer

EI & Marinteknik är ett teknikföretag inom den marina sektorn. De installerar och ger service på alla typer av el-system. De lägger stor vikt vid kvalitet och håller sig i framkant när det gäller utbildning och uppdatering av nya produkter. De är specialiserade på generatoraggregat, elektriska framdrivningssystem och olika typer av automationslösningar.

Nytt och spännande är att de blivit återförsäljare för Elco motor yacht som levererar elektriska framdrivningssystem i en mängd olika storlekar.

Hanson Marin och Maskinservice AB servar och reparerar såväl kommersiella som privata fartyg. De är främst inriktade på motorer, som man felsöker och reparerar.

De har också en mekanisk verkstad där arbeten med svetsning av rostfritt och svarvning utförs. Nyförsäljning av motorer, såsom Bukh och Yanmar och andra märken står på programmet. De säljer även reservdelar till Ford och Bukh

Firmans ägare är även en entusiastisk ägare till en Tiedemannkryssare. Han arbetar därför gärna med veteranbåtar

MD Båtkapell AB syr och anpassar ditt nya båtkapell precis som du vill ha det. De reparerar och tvättar kapell samt syr upp allehanda textila tillbehör. Deras ambition är att erbjuda kunden skräddarsydda lösningar till bästa pris.

Båtskroten. Skrotens café och Skeppshandel

Ena dagen skrotar de båtar. Andra dagen brer de räkmackor och bakar hallonpajer. Där emellan håller de ordning på allt från schacklar, beslag och impellrar till tågvirke och lanternor.

Josefin Arrhénborg och Maria Rindstam är tjejerna som startade landets första båtskrot, köpte en skeppshandel och nu även driver kafé på nya Djurgårdsvarvet. Kom in på ett besök och frossa i skärgårdsnostagi.

Klubbarnas Klubb

Klubbarnas Klubb är en medlemsklubb för båtklubbar med avsikt att i maritim miljö ge möjlighet att möta likasinnade. I lokalen arrangeras intressanta möten och utbyten över klubbgränserna.

Lokalen kan hyras av utomstående och finns närmare beskriven på www.klubbarnasklubb.se

Dagens arbetslag. Totalt sysselsätts cirka hundra personer på varvet varav hälften på Oaxen

Stora Sveasalen heter det stora plåtskjulet vid kajen. Där arrangeras utställningar och evenemang på sommarhalvåret. På vintern används det för uppläggning av båtar.

Oaxen – Krog & Slip.

Krögarparet Magnus Ek och Agneta Green drev under 17 år krog ute på skärgårdsön Oaxen. Visionen med den nya restaurangen är att förvalta och föra vidare det som skapades på ön med de nya förutsättningarna som flytten till Djurgården innebar.

Själva byggnaden har en gång i tiden varit ett slipskjul där båtar rullades in för reparationer. Byggnaden revs, marken sanerades och sedan byggdes en kopia av den gamla byggnaden, om än i mer modern tappning. Mats

Fahlander heter arkitekten som har ritat byggnaden och inredningsarkitekt är Agneta Pettersson, med stor inverkan av Agneta och Magnus. Tanken bakom de två avdelningarna är att Slipen motsvarar det mer industriella arbetet på båtarna och i Oaxen Krog sker finsnickeriet som idag har 2 stjärnor i Guide Michelin. Möbler har inhandlats på olika auktioner och mycket av inredningen är unik. Interiören är inspirerad av industri- och verkstadsmiljö och har förankring i 1920- till 1970-tal och till största del från Sverige, Finland och Danmark.

European Travel Ventures AB är ett företag med flera olika produkter och tjänster, bland annat The yacht Week och har funnits på varvet sedan Varvskontoret stod klart redan 2009.

Företagets vision är att introducera seglingssporten och marinlivet till den ”yngre generationen” med fokus på dem som inte har seglat tidigare och tjejer!

Ren Strand och Rena Vattenytor

Mats & Chris Berglunds mål är att utveckla en amfibiefarkost med hjälp av nya innovationer, design och mogen teknik som miljömässigt kan städa våra stränder och vattenytor.

Företagets mål är att använda den höga kompetensen i svensk utbildning och företag när den är som bäst

Echandia Marin är ett företag som utvecklar och levererar elektriska framdrivningssystem för mindre fartyg och arbetsbåtar. De tillhandahåller laddstationer för elfartyg och har en komplett systemlösning för t.e.x. laddhybridbåtar i kollektivtrafik.

En sådan systemlösning finns nu installerad i E/S Movitz som går i trafik mellan Solna Strand och Riddarholmen.

Sunna Jonsdotter har arbetat med keramik sedan 1996. Ateljén finns idag på Nya Djurgårdsvarvet

Sunna arbetar både skulpturalt och med bruksföremål mestadels i stengods och porslin.

Sedan 2011 drejar och formger hon tallrikar, skålar mm till Oaxen Krog

Arholma-Landsort Dyk & Båt

Företagets huvudsyssla är utläggning av pontoner/bryggor samt bojar. Det serverar även befintliga anläggningar. Företagets arbetsområde är mestadels i Stockholms närhet, till exempel hamnarna runt Djurgården.

Beckholmsroddarna i frihet

Kappsegling på Stockholms ström

KAJERNA

Den drygt 200 meter långa kajen sträcker sig från Beckholmsbron till Gröna Lund. Närmast bron är den utformad som "tårtbitar" på förslag av styrelseledamoten Per Wermelin. Tårtbitarna är reserverade för vackra träbåtar medan den andra delen disponeras av våra entreprenörer på varvet.

Vid tårtbitarna ligger bl.a. kyrkbåten Svea, byggd 1876. Ångmaskinen är ersatt av en elmotor. Där ligger

även roddbåtarna som är byggda vid båtbyggarskolorna på Skeppsholmen och Stensund vid Trosa med en gammal skötbåt från Öregrund som förlaga. Båtarna är skänkta av Arne Timmerling och Eric Lallerstedt. Styrelseledamoten Erik Stubert har startat en roddförening, Beckholmsroddarna, som ror ett par gånger i veckan om inte isen ligger. Roddkvällarna har blivit en succé och mer än 80 personer slåss om platserna.

På onsdagskvällarna arrangerar Gamla Stans Yacht Sällskap kappseglingar med J80-båtar

Kranarna

Varvskranen höll på att förstöras vid rivningen av kajen men är nu renoverad och återställd i sitt originalskick från tidigt 1900-tal. Den används för lättare lyft upp till ett ton. Den gamla kranen har kompletterats med en modern hydrauldriven kran som kan hantera laster till 10 ton.

Den 100-åriga kranen

*Kranen renoverad.
Kyrkbåten Svea från 1876 hänger på tätning*

Den nya hydrauldrivna kranen

Ljugarbänken

Längs kanten av varvets promenadvänliga kaj från Beckholmsbron till Gröna Lund finns världens längsta Ljugarbänk. Gå in på Wikipedia och få det bekräftat. Sätt dig där och njut i solen, slut ögonen, dröm dig bort och avlyssna spännande berättelser från de sju haven, inspirerade av hundraåringen som gick ut genom fönstret och försvann. Självt berättar jag om när jag gick till sjöss efter skolan och råkade dra igång revolutionen på Kuba.

På skyltarna vid bänken kan du läsa namnen på alla som spelat in "Ijug" och hur man lyssnar på Ijugen. Önskar du en plats på Ljugarbänken? Läs på skyltarna. Hittills har närmare 200 personer köpt platser.

Exempel på mer välbekanta platsinnehavare är Kungen, Pelle Pettersson, Mange Olsson, Sven-Bertil Taube, Per Wermelin och styrelseordförande Christer Salén som också är initiativtagare.

Fartygsföreningen

Närmast Gröna Lund ligger en ponton som härbärgerar 16 familjer på sina båtar. Fartygsföreningen bildades i juni 1999 under ordförande Ulf Lindell och skrev ett avtal med KDF om att hyra det vattenområde där föreningen fortfarande har sin hemvist.

Det gamla slipskjulet och slipen 2006.

Alba II och Oaxen.

OAXEN KROG & SLIP

Det stora båtskjulet vid slipen hade vi planerat att riva och ersätta med en byggnad i stil med Roddföreningens vid Djurgårdsbrunnskanalen. Den skulle innehålla restaurang och mötesrum för båtklubbar. Idén föll inte i god jord hos "skjulkramarna" på Stadsmuseet och Stadsbyggnadskontoret som betraktade vårt förslag som en simpel pastisch.

Vi förhandlade som bäst med en tänkbar restauratör om driften av restaurangen när VD i september 2010 fick följande e-postmeddelande:

"Hej Gustaf,

Vi har via en god vän fått ett tips om Nya Djurgårdssvarvet och det skulle kunna vara av intresse för oss. Vi kommer

att avsluta vår verksamhet här ute på Oaxen 2011 och planerar att flytta in lite mer centralt i Stockholm. Vi har inget nytt planerat ännu men söker efter en ny restaurang.

Vänligen kontakta oss när du har möjlighet så får vi förhoppningsvis ta en liten närmare titt.

Mvh Agneta Green Oaxen Krog."

Vi träffades och styrelsen tyckte att Oaxen Krog skulle passa som hand i handske på varvet.

Samtidigt hade vår arkitekt för hela varvsprojektet, Mats Fahlander börjat skissa på att inrymma en restaurang i det gamla skjulet. Denna idé passade alla parter och även Stadsmuseet. Projektet gick igång och växte snart i storlek. Det bedömdes därför som lämpligt att hanteras direkt mellan KDF och Oaxen Krog.

Kunglig invigning. Per Wermelin vid rodret på Alba II.

Enda dagen den sommaren som det regnade.

KUNGLIG INVIGNING

År 2013 hade vi en underbar sommar med sol nästan varje dag. Det var bara en dag när regnet öste ner hela dagen och det var när vi hade Kunglig invigning av Nya Djurgårdsvarvet.

Kungen hämtades vid Logårdstrappan med M/Y Alba II och kördes till varvet med ett antal veteranbåtar i kortege. Våra roddbåtar mötte upp vid varvet och saluterade med resta åror. På kajen spelade en mässingsorkester och 300 speciellt inbjudna gäster hade samlats för att fira invigningen. Där var alla våra entreprenörer, alla

hantverkare som varit med och renoverat varvet, alla Ljugarbänkplatsinnehavare, alla kajplatsinnehavare och alla närmaste grannar.

Invigningen ägde rum i Sveasalen där Kungen höll ett inspirerat tal och delade ut KDF:s medaljer till personer som gjort speciella insatser för varvet. Regnet förtog inte den festliga stämningen.

Efter invigningen vandrade Kungen runt på varvet och besökte alla våra entreprenörer.

Kungens stora intresse och engagemang har starkt bidragit till att projektet Nya Djurgårdsvarvet lyckats så väl.

Kungens invigningstal.

300 personer lyssnade på Kungen.

SLUTORD

När vårt arbete med renovering av det gamla varvet startade 2006 formulerade vi dessa visioner:

- Att värna och vårda Sveriges unika flotta av klassiska träbåtar, varvet, dess historiska byggnader och miljöer som en viktig del av vårt maritima arv.
- Att bevara, vidareutveckla och praktisera den tradition, kunskap och hantverk som ligger till grund för att underhålla, restaurera och nybygga klassiska träbåtar.
- Alla verksamheter på varvet ska vara publika dvs. besökare ska vara välkomna att besöka hantverkarna i deras lokaler.
- Varvets överskott ska användas till utveckling av verksamheten.

Vi kan nu 10 år senare med glädje konstatera att våra visioner med råge har uppfyllts och att allmänheten har upptäckt vår unika miljö på Nya Djurgårdsvarvet.

Författarens tack

Det finns många entusiaster kring Nya Djurgårdsvarvet som bidragit med information om gamla tider på varvet och hur varvet räddades till eftervärlden. Jag vill speciellt nämna Lena Steffner, Kerstin Brunnberg och Johan Linhult.

Jag har också haft stort stöd av mina engagerade styrelser.

Beckholmsroddaren Lennart von Sydow har bidragit med ett flertal fotografier och Olle Neckman har hjälpt till med layout och tryckning.

Min hustru Görel har kritiskt granskat mina texter på ett föredömligt sätt.

Ett stort tack till er alla!

Gustaf Bråkenhielm

Referenser

Kaj- och parkutredning Beckholmen, Grönland 2006-02-22.
Preliminär MKB för detaljplaner 2006-02-24.
DetaljplanförslagSBK 2006 01 24.
Plan- och genomförandebeskrivning 2006 02 22.
Detaljplan för Djurgårdsvarvet 2012-01-16.
Beckholmssundet och Djurgårdsvarvet programskrift Lars Backer 2006 08 25.
Skärgårdsbåten nr 4 2006.
Skärgårdsbåten nr 1 2007.
Bildkavalkad Olof Stroh.
Bilder 2005-2009 DVD-skivor.
Rapport rörande byggnadens underhållssituation Olof Stroh.
Rapport rörande byggnadens underhållssituation Lea Stroh.
Rapport- byggnadshistorisk undersökning Lea & Olof Stroh.
Rapport- sammanfattning av verkstadshusets byggnadshistoria Lea & Olof Stroh.
Djurgårdsvarvet restaurering 2005-13. Fotografier före och efter.
Djurgårdsbladet nr 4 2011.
Djurgården 3 1987.
Beckholmsboken.
Djurgårdsstaden 1979 Marie Dahlström.
Inbjudan öppet hus den 15 maj.
Inläga från Föreningen Djurgårdsvarvets Vänner till Kommunstyrelsen den 14/2 1998.
Konstituerande Stämmoprotokoll vid bildandet av Beckholmens Vänförening 4/5 2001.
Skrivelse från Lena Steffner fd.SBK 2016-03-17.
Parallella arkitektuppdrag 2006.
Stöd till båtrenovering från Stiftelsen Nya Djurgårdsvarvet.
Avtal mellan Stockholm stad, KDF och JM AB. Gunnar Haeger.